

Súhrnná správa o stave plnenia úloh, zámerov a cieľov migračnej politiky Slovenskej republiky a správa o činnosti Riadiaceho výboru pre migráciu, integráciu a inklúziu cudzincov za roky 2021 a 2022

Úvod

Migračná politika s výhľadom do roku 2025 (ďalej len „migračná politika“) bola schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 496 z 8. septembra 2021. Je základným dokumentom a východiskom pre budovanie modernej a cieľavedomej politiky vlády Slovenskej republiky v oblasti migrácie a vyjadrením pripravenosti a ochoty podieľať sa na harmonizácii migračných politík jednotlivých štátov v rámci Európskej únie, ako aj výrazom spolupatričnosti k základným princípom a spôsobu jej fungovania pri riadení jednotlivých procesov migrácie.

Osobitnou výzvou v roku 2022 bol vojenský konflikt na Ukrajine, v dôsledku ktorého sa Slovenská republika po prvýkrát vo svojej novodobej histórii ocitla v situácii bezprecedentného masového prílevu utečencov, prevažne ukrajinskej štátnej príslušnosti a vyžiadala si extrémne zaťaženie a mimoriadne úsilie všetkých dotknutých útvarov štátnej správy a samosprávy, mimovládnych a medzinárodných organizácií. V dôsledku toho bolo potrebné realizovať opatrenia hospodárskej mobilizácie, a to najmä vecné plnenia s ohľadom na potrebu zabezpečenia ubytovania cudzincov, organizáciu dopravného a zdravotníckeho zabezpečenia. Zákom č. 55/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine bol novelizovaný zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) a tým sa umožnilo vláde Slovenskej republiky vyhlásiť poskytovanie dočasného útočiska aj bez rozhodnutia Rady Európskej únie. Následne bol prijatý zákon č. 92/2022 Z. z. o niektorých ďalších opatreniach v súvislosti so situáciou na Ukrajine. Na základe potreby zabezpečovania úloh bolo 28. februára 2022 prijaté uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 144/2022 k návrhu na vyhlásenie poskytovania dočasného útočiska podľa § 29 ods. 2 zákona o azyle štátnym občanom Ukrajiny a ich rodinným príslušníkom a následne 16. marca 2022 jeho nahradenie uznesením vlády Slovenskej republiky č. 185/2022 k návrhu na vyhlásenie poskytovania dočasného útočiska v súlade s vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022.

Počet osôb s poskytnutým dočasným útočiskom k 31. decembru 2022 bol 95 390. Počet žiadostí o udelenie azylu v roku 2021 bol 370, azyl bol udelený 29 cudzincom a 13 cudzincom bola poskytnutá doplnková ochrana. V roku 2022 bol počet žiadostí o udelenie azylu 547, azyl bol udelený 23 cudzincom a 48 cudzincom bola poskytnutá doplnková ochrana.

Pri napĺňaní zámerov migračnej politiky sa primerane uplatňujú princípy aktívnej účasti na úlohách Európskej únie v oblasti kontroly hraníc, prísťahovalectva a azylu, ústavnosti a zákonnosti, suverenity, regulácie migrácie, dodržiavania ľudských práv a slobôd, flexibility a zákazu diskriminácie.

Realizácia migračnej politiky je založená na koordinovanom postupe štátnych orgánov, orgánov miestnej štátnej správy a samosprávy a predpokladá široké zapojenie mimovládnych a ďalších organizácií pôsobiach v tejto oblasti.

Materiál predkladaný na rokovanie vlády Slovenskej republiky obsahuje informácie o stave plnenia úloh jednotlivých organizačných zložiek Ministerstva vnútra Slovenskej

republiky a ďalších zainteresovaných ministerstiev. Súhrnnú správu spracovalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Vyhodnotenie stavu plnenia úloh, zámerov a cieľov migračnej politiky vychádza z plnenia Akčného plánu migračnej politiky zainteresovaných rezortov štátnej správy za roky 2021 a 2022 a zo zaslaných podkladov jednotlivých rezortov.

Stav plnenia úloh v podmienkach jednotlivých subjektov:

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky predložilo vo svojom vyhodnotení celkom 47 úloh. Splnená bola 1 úloha, 46 úloh sa plní priebežne.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Finančná správa nemá prijaté samostatné opatrenia v oblasti migračnej politiky, ale v oblasti kontroly hraníc na vonkajších hraniciach Slovenskej republiky spolupracuje s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky zaslalo vyhodnotenie k 3 úlohám.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky si stanovilo 16 opatrení, z ktorých všetky priebežne plnilo.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky malo naplánovaných 7 úloh, ktoré priebežne plnilo.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky nevypracovalo v rámci svojho rezortu akčný plán, ale zohľadnilo a zapracovalo priority a zásady migračnej politiky do interného aktu s názvom „Smernica č. 1/2020 zo 6. júla 2020 pre posudzovanie prínosu podnikateľskej činnosti pre hospodárske záujmy SR“. V roku 2022 bola schválená smernica č. 1/2022, ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená smernica.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v rámci svojho rezortu nerozpracovalo migračnú politiku do akčného plánu v časovom a vecnom plnení, ale plnilo 7 aktivít v oblasti výchovy a vzdelávania zameraných najmä na začlenenie ukrajinských občanov do slovenského vzdelávacieho systému, avšak dané opatrenia sú vo všeobecnosti aplikovateľné aj vo vzťahu k príslušníkom akéhokoľvek iného štátu.

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Štatistický úrad Slovenskej republiky si naplánoval 4 opatrenia, ktoré boli splnené.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky priebežne plnilo 6 opatrení.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky si v časti medzinárodnej ochrany dalo 1 úlohu, ktorú aj splnilo. V časti integrácia prijalo niekoľko opatrení v súvislosti s vojenským konfliktom na Ukrajine.

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí si stanovil 2 úlohy, ktoré priebežne aj plnil.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky si v rámci svojho rezortu nevypracovalo akčný plán s úlohami, zaslalo však podklad do súhrnnej správy v súvislosti s hrozbou klimatickej migrácie.

Správa o činnosti Riadiaceho výboru pre migráciu, integráciu a inklúziu cudzincov:

Činnosť zainteresovaných ministerstiev, ako aj ďalších subjektov koordinoval sekretariát **Riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov** (ďalej len „riadiaci výbor“). V roku 2021 bola aktivita riadiaceho výboru, podobne ako ostatné aktivity poznačená pandémiou COVID-19, ktorá obmedzila počet stretnutí. V roku 2021 sa uskutočnili dve stretnutia. V priebehu roku 2022 sa uskutočnili 3 stretnutia a to 16. marca 2022, 20. júna 2022 a 21. decembra 2022. Riadiaci výbor sa v tomto období venoval najmä migračnej situácii a výzvam z nej vyplývajúcim, migračnej politike a rokovaniam o legislatívnych návrhoch na úrovni Európskej únie.

Riadiaci výbor bol uznesením vlády Slovenskej republiky č. 718 z 16. novembra 2022 transformovaný na **Riadiaci výbor pre migráciu, integráciu a inklúziu cudzincov** a bol schválený nový štatút. Transformáciu riadiaceho výboru, rozšírenie jeho pôsobnosti a zefektívnenie činnosti si vyžiadala aktuálna migračná situácia. V rámci zmien bolo najmä zjednodušené nominovanie zástupcov jednotlivých inštitúcií, vytváranie odborných pracovných skupín v závislosti od situácie a bol upravený zoznam stálych a ad hoc členov riadiaceho výboru.

Pri plnení úloh migračnej politiky dôležitú úlohu plnia aj ďalšie subjekty zainteresované na realizácii úloh, a to jednak priamo alebo prostredníctvom svojich zástupcov v odborných pracovných skupinách a ďalších pracovných orgánov riadiaceho výboru. Dôležitú úlohu v tomto procese z pohľadu preberania medzinárodných skúseností a poznatkov zohráva Medzinárodná organizácia pre migráciu a Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov.

Dôležitú úlohu najmä pri realizácii projektov pomoci cieľovým skupinám zohrávajú tiež mimovládne organizácie a ďalšie subjekty zainteresované na tomto procese.

Podrobné vyhodnotenie plnenia jednotlivých úloh rozpracovaných v migračnej politike v časovom, vecnom a finančnom plnení na podmienky jednotlivých subjektov za roky 2021 a 2022 tvorí prílohu súhrnnej správy.